

II

(Akty o charakterze nieustawodawczym)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE RADY (Euratom) 2018/1563

z dnia 15 października 2018 r.

w sprawie programu badawczo-szkoleniowego Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (2019–2020) uzupełniającego „Horyzont 2020” – program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji, a także uchylające rozporządzenie (Euratom) nr 1314/2013

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, w szczególności jego art. 7 akapit pierwszy,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, ⁽¹⁾

po konsultacji z Komitetem Naukowo-Technicznym,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Jednym z celów Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (zwanej dalej „Wspólnotą”) jest wkład w podnoszenie jakości życia w państwach członkowskich, w tym przez propagowanie i ułatwianie badań jądrowych w państwach członkowskich oraz uzupełnianie ich za pomocą wspólnotowego programu badawczo-szkoleniowego.
- (2) Badania jądrowe mogą wnieść wkład w zapewnienie dobrobytu społeczno-gospodarczego oraz zrównoważoności środowiskowej przez poprawę bezpieczeństwa jądrowego, jądrowego bezpieczeństwa fizycznego i ochrony radiologicznej. Równie ważny jest potencjalny wkład badań jądrowych w długoterminową dekarbonizację systemu energetycznego w sposób bezpieczny, efektywny i pewny.
- (3) W wyniku oceny śródkresowej programu badawczo-szkoleniowego Wspólnoty (2014–2018) ustanowionego rozporządzeniem Rady (Euratom) nr 1314/2013 ⁽²⁾ (zwanego dalej „programem na lata 2014–2018”) stwierdzono, że działanie to jest istotne i nadal odgrywa zasadniczą rolę w podejmowaniu wyzwań w zakresie bezpieczeństwa jądrowego, jądrowego bezpieczeństwa fizycznego i środków bezpieczeństwa w sektorze jądrowym, a także gospodarowania odpadami promieniotwórczymi, ochrony radiologicznej i energii termojądrowej.
- (4) Aby zapewnić ciągłość badań jądrowych na poziomie Wspólnoty, konieczne jest ustanowienie programu badawczo-szkoleniowego Wspólnoty na okres od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia 31 grudnia 2020 r. (zwanego dalej „programem na lata 2019–2020”). Program na lata 2019–2020 powinien mieć te same cele, co program na lata 2014–2018, wspierać te same działania i stosować tę samą metodę wdrażania, która okazała się skuteczna i odpowiednia do osiągnięcia celów programu na lata 2014–2018.
- (5) Przez wsparcie badań jądrowych program na lata 2019–2020 przyczyni się do osiągnięcia celów programu „Horyzont 2020” – programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji (zwanego dalej „programem ramowym „Horyzont 2020,”) ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1291/2013 ⁽³⁾, a także ułatwi realizację strategii „Europa 2020” oraz stworzenie i funkcjonowanie europejskiej przestrzeni badawczej.

⁽¹⁾ Opinia z dnia 6 lipca 2018 r. (Dz.U. C 237 z 6.7.2018, s. 38).

⁽²⁾ Rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1314/2013 z dnia 16 grudnia 2013 r. w sprawie programu badawczo-szkoleniowego Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (2014–2018) uzupełniającego „Horyzont 2020” – program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 948).

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1291/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające „Horyzont 2020” – program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji (2014–2020) oraz uchylające decyzję nr 1982/2006/WE (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 104).

- (6) Niezależnie od potencjalnego wpływu energii jądrowej na dostawy energii i rozwój gospodarczy, poważne awarie jądrowe mogłyby zagrozić zdrowiu ludzi. W związku z tym w programie na lata 2019–2020 możliwie największą uwagę należy zwrócić na bezpieczeństwo jądrowe, oraz, w stosownych przypadkach, aspekty jądrowego bezpieczeństwa fizycznego, którymi zajmuje się Wspólne Centrum Badawcze (zwane dalej „JRC”).
- (7) Europejski strategiczny plan w dziedzinie technologii energetycznych (zwany dalej „planem EPSTE”) określony w konkluzjach z posiedzenia Rady w Brukseli w dniu 28 lutego 2008 r. przyspiesza opracowywanie portfela technologii niskoemisyjnych. Na posiedzeniu w dniu 4 lutego 2011 r. Rada Europejska uzgodniła, że Unia i jej państwa członkowskie będą propagowały inwestycje w odnawialne źródła energii oraz bezpieczne i zrównoważone technologie niskoemisyjne oraz będą skupiały się na wdrażaniu priorytetów w dziedzinie technologii określonych w planie EPSTE. Państwa członkowskie mają swobodę wyboru rodzajów technologii, które będą wspierały.
- (8) Ponieważ we wszystkich państwach członkowskich istnieją obiekty jądrowe lub korzysta się z materiałów promieniotwórczych, w szczególności do celów medycznych, Rada, w konkluzjach z posiedzenia w Brukseli w dniach 1 i 2 grudnia 2008 r., uznała ciągłą potrzebę zapewnienia kwalifikacji w dziedzinie jądrowej, w szczególności przez właściwą edukację i szkolenie związane z badaniami naukowymi i koordynowane na poziomie Wspólnoty.
- (9) Każde państwo członkowskie samo decyduje o korzystaniu z energii jądrowej, niemniej jednak uznaje się również, że energia jądrowa odgrywa różne role w różnych państwach członkowskich.
- (10) Podpisując Umowę w sprawie powołania Międzynarodowej Organizacji Energii Termojądrowej na rzecz wspólnej realizacji projektu ITER ⁽¹⁾, Wspólnota podjęła się udziału w tworzeniu projektu ITER (zwanego dalej „ITER”) oraz jego przyszłym wykorzystaniu. Wkładem Wspólnoty zarządza się w ramach Europejskiego Wspólnego Przedsięwzięcia na rzecz Realizacji Projektu ITER i Rozwoju Energii Termojądrowej („Fusion for Energy”), ustanowione go decyzją Rady 2007/198/Euratom ⁽²⁾.
- (11) Aby synteza jądrowa stała się realną opcją dla komercyjnej produkcji energii, należy najpierw z powodzeniem i terminowo ukończyć budowę ITER oraz rozpocząć jego eksploatację. Następnie należy ustalić ambitny, ale realistyczny plan działań dotyczący produkcji energii elektrycznej do 2050 r. Osiągnięcie tych celów wymaga ukierunkowania europejskiego programu syntezy jądrowej na realizację wspólnego programu wdrażania tego planu działań. Aby zagwarantować osiągnięcie celów badań prowadzonych obecnie w dziedzinie syntezy jądrowej, a także długoterminowe zaangażowanie zainteresowanych stron w dziedzinie syntezy jądrowej oraz współpracę między nimi, należy zapewnić ciągłość wsparcia przez Wspólnotę. Silniejszy nacisk należy położyć przede wszystkim na działania wspierające ITER, ale także na działania służące stworzeniu reaktora demonstracyjnego, w tym – w stosownych przypadkach – większy udział sektora prywatnego. Taka racjonalizacja i nowe ukierunkowanie powinny zostać osiągnięte bez szwanku dla wiodącej pozycji Europy w środowisku naukowym związanym z syntezą jądrową.
- (12) JRC powinno w dalszym ciągu zapewniać niezależne wsparcie naukowo-techniczne zorientowane na klienta w zakresie opracowania, rozwoju, realizacji i monitorowania polityk Wspólnoty, w szczególności w zakresie badań i szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego i jądrowego bezpieczeństwa fizycznego. Aby zoptymalizować wykorzystanie zasobów ludzkich oraz zapewnić, aby badania w Unii nie były powielane, każde nowe działanie prowadzone przez JRC powinno być analizowane pod kątem spójności z działaniami prowadzonymi już w państwach członkowskich. Aspekty programu ramowego „Horyzont 2020” w dziedzinie bezpieczeństwa fizycznego należy ograniczyć do działań bezpośrednich JRC.
- (13) JRC powinno w dalszym ciągu wytwarzać dodatkowe zasoby przez konkurencyjne działania, w tym uczestnictwo w działaniach pośrednich programu na lata 2019–2020, pracach stron trzecich oraz, w mniejszym stopniu, przez wykorzystanie własności intelektualnej.
- (14) W interesie wszystkich państw członkowskich rolą Unii jest opracowanie ram wspierania wspólnych najnowocześniejszych badań, tworzenia i zachowania wiedzy w zakresie technologii rozszczepienia jądrowego, ze szczególnym naciskiem na bezpieczeństwo, bezpieczeństwo fizyczne, ochronę radiologiczną oraz nieproliferaację. Wymaga to niezależnych dowodów naukowych, a kluczowy wkład w tym zakresie może zapewnić JRC. Zostało to uznane w komunikacie Komisji z dnia 6 października 2010 r. skierowanym do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, zatytułowanym „Projekt przewodni strategii Europa 2020 – Unia innowacji”, w którym Komisja wyraziła zamiar wzmocnienia bazy naukowej do celów stanowienia polityki w drodze działań JRC. Odpowiedzią JRC na to wyzwanie jest skupienie badań w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego i jądrowego bezpieczeństwa fizycznego na priorytetach polityk Unii.

⁽¹⁾ Dz.U. L 358 z 16.12.2006, s. 62.

⁽²⁾ Decyzja Rady 2007/198/Euratom z dnia 27 marca 2007 r. powołująca Europejskie Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Realizacji Projektu ITER i Rozwoju Energii Termojądrowej oraz przyznająca mu określone korzyści (Dz.U. L 90 z 30.3.2007, s. 58).

- (15) Dążąc do pogłębienia związków między nauką a społeczeństwem oraz wzmocnienia społecznego zaufania do nauki, program na lata 2019–2020 powinien sprzyjać świadomemu zaangażowaniu obywateli i społeczeństwa obywatelskiego w sprawy badań naukowych i innowacji przez propagowanie edukacji naukowej, zapewnienie szerszego dostępu do wiedzy naukowej, opracowywanie odpowiedzialnych planów działań w dziedzinie badań naukowych i innowacji wychodzących naprzeciw obawom i oczekiwaniom obywateli i społeczeństwa obywatelskiego, a także przez ułatwienie im uczestnictwa w działaniach realizowanych w ramach programu na lata 2019–2020.
- (16) Realizacja programu na lata 2019–2020 powinna uwzględniać nowe możliwości i potrzeby związane z nauką i technologią, przemysłem, polityką i społeczeństwem. Programy działań powinny zatem być opracowywane w ścisłej współpracy z zainteresowanymi stronami ze wszystkich sektorów; należy również zapewnić wystarczającą elastyczność pozwalającą reagować na zmiany sytuacji. W trakcie realizacji programu na lata 2019–2020 można by również zasięgać porad zewnętrznych, wykorzystując stosowne struktury, takie jak europejskie platformy technologiczne.
- (17) Potrzeba dalszego prowadzenia badań jądrowych na poziomie europejskim została uznana w wynikach debat, które odbyły się podczas sympozjum w sprawie „Korzyści i ograniczeń badań nad rozszczepieniem jądrowym na rzecz gospodarki niskoemisyjnej” przygotowanego przez interdyscyplinarny zespół skupiający między innymi ekspertów w dziedzinie energii, ekonomii oraz nauk społecznych, współorganizowanego przez Komisję i Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny w Brukseli w dniach 26 i 27 lutego 2013 r.
- (18) Program na lata 2019–2020 powinien przyczynić się do atrakcyjności zawodu naukowca w Unii. Należy uwzględnić w odpowiednim stopniu zalecenie Komisji z dnia 11 marca 2005 r. w sprawie Europejskiej Karty Naukowca oraz Kodeksu postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych⁽¹⁾, jak również inne stosowne dokumenty ramowe określone w kontekście europejskiej przestrzeni badawczej, respektując jednocześnie ich dobrowolny charakter.
- (19) Działania prowadzone w ramach programu na lata 2019–2020 powinny mieć na celu propagowanie, w dziedzinie badań naukowych i innowacji, równości między kobietami a mężczyznami, w szczególności przez przeciwdziałanie podstawowym przyczynom braku równowagi płci, wykorzystanie pełnego potencjału naukowców obu płci oraz uwzględnienie w treści projektów wymiaru płci z myślą o poprawie jakości badań i stymulowaniu innowacji. Działania powinny również zmierzać do wdrożenia zasad dotyczących równości kobiet i mężczyzn określonych w art. 2 i 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 8 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).
- (20) Przy realizacji działań w zakresie badań naukowych i innowacji wspieranych w ramach programu na lata 2019–2020 należy przestrzegać podstawowych zasad etycznych. W stosownych przypadkach należy uwzględnić opinie Europejskiej Grupy do spraw Etyki w Nauce i Nowych Technologiach dotyczące energii. W działaniach badawczych należy również uwzględniać art. 13 TFUE, a także ograniczać wykorzystywanie zwierząt w badaniach i testach, z myślą o ostatecznym zaprzestaniu w dalszej perspektywie wykorzystywania zwierząt w tym celu. Wszystkie działania należy prowadzić przy zapewnieniu wysokiego poziomu ochrony zdrowia ludzi.
- (21) Większy wpływ powinien zostać osiągnięty przez połączenie finansowania z programu na lata 2019–2020 oraz z sektora prywatnego w ramach partnerstw publiczno-prywatnych w kluczowych obszarach, w których badania i innowacje mogłyby przyczynić się do osiągnięcia szerszej zakresionych celów Unii w zakresie konkurencyjności. Szczególną uwagę należy zwrócić na udział małych i średnich przedsiębiorstw.
- (22) Program na lata 2019–2020 powinien propagować współpracę z państwami trzecimi, w szczególności w dziedzinie bezpieczeństwa, w oparciu o wspólne interesy i wzajemne korzyści, w szczególności w celu promowania ciągłej poprawy bezpieczeństwa jądrowego.
- (23) Aby zapewnić równe warunki dla wszystkich przedsiębiorstw, które działają na rynku wewnętrznym, finansowanie w ramach programu na lata 2019–2020 powinno być zgodne z przepisami dotyczącymi pomocy państwa, tak aby zapewnić efektywność wydatków publicznych oraz zapobiegać zakłóceniom na rynku, takim jak wypieranie finansowania prywatnego, tworzenie nieskutecznych struktur rynkowych lub utrzymywanie nierentownych przedsiębiorstw.
- (24) Potrzeba nowego podejścia do kontroli i zarządzania ryzykiem w finansowaniu badań naukowych przez Unię została uznana przez Radę Europejską w konkluzjach z dnia 4 lutego 2011 r., w których wezwano do znalezienia nowej równowagi między zaufaniem a kontrolą oraz między ponoszeniem ryzyka a unikaniem go. W rezolucji z dnia 11 listopada 2010 r. w sprawie uproszczeń w realizacji programów ramowych w zakresie badań naukowych⁽²⁾ Parlament Europejski wezwał do pragmatycznego przejścia do uproszczenia administracyjnego i finansowego oraz stwierdził, że zarządzanie unijnym finansowaniem badań naukowych powinno w większym stopniu opierać się na zaufaniu do uczestników i odznaczać się większą tolerancją ryzyka.

⁽¹⁾ Dz.U. L 75 z 22.3.2005, s. 67.

⁽²⁾ Dz.U. C 74E z 13.3.2012, s. 34.

- (25) W całym cyklu wydatkowania interes finansowy Unii powinny zabezpieczać proporcjonalne środki, obejmujące zapobieganie nieprawidłowościom, ich wykrywanie i badanie, odzyskiwanie środków straconych, niewłaściwie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych oraz, w stosownych przypadkach, sankcje. Zmieniona strategia kontroli, przenosząca nacisk z minimalizacji poziomu błędów na kontrolę opartą na analizie ryzyka i na wykrywanie nadużyć finansowych, powinna ograniczyć obciążenia ponoszone przez uczestników w związku z kontrolą.
- (26) Ważne jest zapewnienie należytego zarządzania finansami programu na lata 2019–2020 oraz jego realizacji w sposób jak najbardziej efektywny i przyjazny dla użytkownika, przy równoczesnym zapewnieniu pewności prawa i dostępności programu na lata 2019–2020 dla wszystkich uczestników. Należy zapewnić zgodność z odpowiednimi przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 (zwanego dalej „rozporządzeniem finansowym”) ⁽¹⁾ oraz z wymogami uproszczenia i lepszego stanowienia prawa.
- (27) W celu zapewnienia jak najsprawniejszej realizacji, łatwego dostępu dla wszystkich uczestników przez uproszczone procedury oraz w celu utworzenia spójnych, kompleksowych i przejrzystych ram dla uczestników, uczestnictwo w programie na lata 2019–2020 oraz upowszechnianie wyników badań powinno podlegać przepisom mającym zastosowanie do programu ramowego „Horyzont 2020” określonym w rozporządzeniu (UE) nr 1291/2013, z pewnymi zmianami lub wyjątkami.
- (28) Aby umożliwić jak najsukuteczniejsze wykorzystanie dłużnych i kapitałowych instrumentów finansowych ustanowionych w ramach programu ramowego „Horyzont 2020”, a jednocześnie zachować odrębny charakter działań w ramach programu na lata 2019–2020 oraz w pełni wykorzystać dostępny budżet, kwoty spłat wynikające z tych instrumentów finansowych ze względu na niewykorzystanie środków udostępnionych w ramach programu na lata 2019–2020 lub programu na lata 2014–2018 powinny bezpośrednio zasilać program na lata 2019–2020.
- (29) Ważne jest dalsze ułatwianie korzystania z własności intelektualnej wypracowanej przez uczestników, przy jednoczesnej ochronie uzasadnionych interesów pozostałych uczestników oraz Wspólnoty zgodnie z rozdziałem 2 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej („traktat Euratom”).
- (30) Fundusze gwarancyjne dla uczestników, zarządzane przez Komisję, ustanowione zgodnie z rozporządzeniem Rady (Euratom) nr 1908/2006 ⁽²⁾ oraz z rozporządzeniem Rady (Euratom) nr 139/2012 ⁽³⁾, okazały się ważnym mechanizmem zabezpieczającym, zmniejszającym ryzyko związane z kwotami należnymi i niezwróconymi przez uchylających zobowiązaniom uczestników. Fundusz gwarancyjny dla uczestników ustanowiony zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1290/2013 ⁽⁴⁾ powinien obejmować także działania objęte niniejszym rozporządzeniem.
- (31) W celu zapewnienia jednolitych warunków realizacji działań pośrednich programu na lata 2019–2020, należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze do przyjmowania programów prac oraz decyzji zatwierdzających finansowanie działań pośrednich. Te uprawnienia wykonawcze powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 ⁽⁵⁾.
- (32) Osiągnięcie celów programu na lata 2019–2020 w odnośnych dziedzinach wymaga wspierania działań przekrojowych, zarówno w ramach programu na lata 2019–2020, jak i wspólnie z działaniami programu ramowego „Horyzont 2020”.
- (33) Skuteczne zarządzanie efektywnością, w tym ocena i monitorowanie, wymaga opracowania specjalnych wskaźników efektywności, umożliwiających pomiar w czasie, realistycznych, odzwierciedlających logikę

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1908/2006 z dnia 19 grudnia 2006 r. ustanawiające zasady uczestnictwa przedsiębiorstw, ośrodków badawczych i uczelni wyższych w działaniach prowadzonych w ramach siódmego programu ramowego Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej oraz zasady upowszechniania wyników badań (2007–2011) (Dz.U. L 400 z 30.12.2006, s. 1).

⁽³⁾ Rozporządzenie Rady (Euratom) nr 139/2012 z dnia 19 grudnia 2011 r. ustanawiające zasady uczestnictwa przedsiębiorstw, ośrodków badawczych i szkół wyższych w działaniach pośrednich prowadzonych na podstawie programu ramowego Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej oraz zasady upowszechniania wyników badań (2012–2013) (Dz.U. L 47 z 18.2.2012, s. 1).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1290/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające zasady uczestnictwa i upowszechniania dla programu „Horyzont 2020” – programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji (2014–2020) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1906/2006 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 81).

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

interwencji oraz odpowiednich do stosownej hierarchii celów i działań. Należy wprowadzić odpowiednie mechanizmy koordynacji między realizacją a – z jednej strony – monitorowaniem programu na lata 2019–2020 oraz – z drugiej strony – monitorowaniem postępu, osiągnięć i funkcjonowania europejskiej przestrzeni badawczej.

- (34) Skonsultowano się z Radą Gubernatorów JRC, ustanowioną decyzją Komisji 96/282/Euratom ⁽¹⁾ w sprawie treści naukowych i technicznych bezpośrednich działań JRC.
- (35) Ze względu na pewność prawa należy uchylić rozporządzenie (Euratom) nr 1314/2013.
- (36) Na zasadzie dobrowolności skonsultowano się z Parlamentem Europejskim, który wydał opinię ⁽²⁾.

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

TYTUŁ I

USTANOWIENIE PROGRAMU

Artykuł 1

Ustanowienie programu

Niniejsze rozporządzenie ustanawia program badawczo-szkoleniowy Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej na okres od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia 31 grudnia 2020 r. (zwany dalej „programem na lata 2019–2020”) oraz określa zasady uczestnictwa w tym programie, w tym również uczestnictwa w programach organów finansujących zarządzających funduszami przyznawanymi zgodnie z niniejszym rozporządzeniem oraz w działaniach prowadzonych wspólnie na podstawie niniejszego rozporządzenia i programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont 2020” (zwanego dalej „programem ramowym „Horyzont 2020,”) ustanowionego rozporządzeniem (UE) nr 1291/2013.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- a) „działania w zakresie badań naukowych i innowacji” oznaczają cały wachlarz działań związanych z badaniami, rozwojem technologicznym, demonstracją i innowacjami, w tym propagowanie współpracy z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi, upowszechnianie i optymalizację wyników oraz pobudzenie szkolenia i mobilności naukowców w Europejskiej Wspólnocie Energii Atomowej (zwaną dalej „Wspólnotą”);
- b) „działania bezpośrednie” oznaczają działania w zakresie badań naukowych i innowacji podejmowane przez Komisję za pośrednictwem Wspólnego Centrum Badawczego (zwanego dalej „JRC”);
- c) „działania pośrednie” oznaczają działania w zakresie badań naukowych i innowacji, którym Wspólnota lub Unia (zwane dalej „Unią”) zapewnia wsparcie finansowe i które są podejmowane przez uczestników;
- d) „partnerstwo publiczno-prywatne” oznacza partnerstwo, w którym partnerzy z sektora prywatnego, Wspólnota oraz, w stosownych przypadkach, inni partnerzy – tacy jak organy sektora publicznego – zobowiązują się do wspólnego wspierania opracowania i realizacji programu w zakresie badań naukowych i innowacji lub działań w zakresie badań naukowych i innowacji;
- e) „partnerstwo publiczno-publiczne” oznacza partnerstwo, w którym organy sektora publicznego lub organy mające obowiązek świadczenia usługi publicznej na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym lub międzynarodowym oraz Wspólnota zobowiązują się do wspólnego wspierania opracowania i realizacji programu w zakresie badań naukowych i innowacji lub działań w zakresie badań naukowych i innowacji.

Artykuł 3

Cele

1. Ogólnym celem programu na lata 2019–2020 jest prowadzenie działań w zakresie badań jądrowych i szkolenia w tej dziedzinie z naciskiem na ciągłą poprawę bezpieczeństwa jądrowego, jądrowego bezpieczeństwa fizycznego i ochrony radiologicznej, w szczególności aby potencjalnie przyczynić się do długoterminowej dekarbonizacji systemu energetycznego w sposób bezpieczny, efektywny i pewny. Cel ogólny jest realizowany przez działania określone w załączniku I w formie działań bezpośrednich i pośrednich, zmierzających do osiągnięcia celów szczegółowych określonych w ust. 2 i 3 niniejszego artykułu.

⁽¹⁾ Decyzja Komisji 96/282/Euratom z dnia 10 kwietnia 1996 r. w sprawie reorganizacji Wspólnego Centrum Badawczego (Dz.U. L 107 z 30.4.1996, s. 12).

⁽²⁾ Opinia z dnia 11 września 2018 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

2. Cele szczegółowe działań pośrednich programu na lata 2019–2020 są następujące:
 - a) wsparcie bezpieczeństwa systemów jądrowych;
 - b) przyczynianie się do opracowania bezpiecznych długoterminowych rozwiązań w zakresie gospodarowania jądrowymi odpadami końcowymi, w tym ostatecznego składowania geologicznego, a także podziału i transmutacji;
 - c) wspieranie rozwoju i zrównoważonego rozwoju wiedzy fachowej i doskonałości w dziedzinie jądrowej w Unii;
 - d) wspieranie ochrony radiologicznej oraz opracowywanie medycznych zastosowań promieniowania, w tym – między innymi – pewnej i bezpiecznej podaży izotopów radioaktywnych i ich stosowania;
 - e) dążenie do wykazania wykonalności stosowania syntezy jądrowej jako źródła energii przez wykorzystanie istniejących i przyszłych obiektów termojądrowych;
 - f) stworzenie podstaw dla przyszłych elektrowni termojądrowych przez opracowanie materiałów, technologii i projektu koncepcyjnego;
 - g) promowanie innowacji i konkurencyjności przemysłowej;
 - h) zapewnienie dostępności i wykorzystania infrastruktury badawczej o znaczeniu ogólnoeuropejskim.
3. Cele szczegółowe działań bezpośrednich programu na lata 2019–2020 są następujące:
 - a) poprawa bezpieczeństwa jądrowego, w tym: bezpieczeństwa reaktora i bezpieczeństwa paliw, gospodarowania odpadami, w tym ostatecznego składowania geologicznego, a także podziału i transmutacji; likwidacja i gotowość na wypadek sytuacji wyjątkowej;
 - b) poprawa środków fizycznego bezpieczeństwa jądrowego, w tym: środki bezpieczeństwa w sektorze jądrowym, nieproliferacja, zwalczanie nielegalnego handlu oraz forensyka jądrowa;
 - c) podnoszenie doskonałości bazy naukowej w dziedzinie jądrowej do celów standaryzacji;
 - d) propagowanie zarządzania wiedzą, edukacji oraz szkoleń;
 - e) wspieranie polityki Unii w zakresie bezpieczeństwa jądrowego i jądrowego bezpieczeństwa fizycznego.

Każde nowe działanie przydzielone JRC zostaje przeanalizowane przez Radę Gubernatorów JRC, aby sprawdzić spójność z działaniami już prowadzonymi w państwach członkowskich.

4. Program na lata 2019–2020 realizuje się w sposób zapewniający, aby wspierane priorytety i działania odpowiadały zmieniającym się potrzebom i uwzględniały rozwojowy charakter nauki, technologii, innowacji, tworzenia polityki, rynków i społeczeństwa, z myślą o optymalizacji zasobów ludzkich i finansowych oraz unikaniu powielania działań i rozwoju w zakresie badań jądrowych w Unii.

5. W ramach celów szczegółowych, o których mowa w ust. 2 i 3, można uwzględnić nowe, nieprzewidziane potrzeby, które wynikną w okresie realizacji programu na lata 2019–2020. W należycie uzasadnionych przypadkach może to obejmować reagowanie na pojawiające się możliwości, kryzysy i zagrożenia, potrzeby związane z rozwojem nowych kierunków polityki Unii oraz pilotowanie działań, których wsparcie przewiduje się w przyszłych programach.

Artykuł 4

Budżet

1. Pula środków finansowych na realizację programu na lata 2019–2020 wynosi 770 220 000 EUR. Kwota ta jest podzielona w następujący sposób:
 - a) na działania pośrednie związane z programem badawczo-rozwojowym w zakresie syntezy jądrowej – 349 834 000 EUR;
 - b) na działania pośrednie związane z rozszczepieniem jądrowym, bezpieczeństwem jądrowym i ochroną radiologiczną – 151 579 000 EUR;
 - c) na działania bezpośrednie – 268 807 000 EUR.

W ramach realizacji działań pośrednich programu na lata 2019–2020 na wydatki administracyjne Komisji przeznaczają się średnio nie więcej niż 6 % łącznych całkowitych kwot określonych w lit. a) i b) akapitu pierwszego w czasie trwania programu na lata 2019–2020.

2. Pula środków finansowych programu na lata 2019–2020 może obejmować wydatki związane z działaniami przygotowawczymi, monitorowaniem, kontrolą, audytem i oceną niezbędne do zarządzania tym programem oraz do realizacji jego celów, w szczególności wydatki poniesione z tytułu prowadzenia badań i spotkań ekspertów, o ile są one związane z ogólnymi celami niniejszego rozporządzenia, wydatki na sieci informatyczne służące przetwarzaniu

i wymianie informacji oraz wszelkie inne wydatki związane z korzystaniem ze wsparcia technicznego i administracyjnego poniesione przez Komisję w celu zarządzania programem na lata 2019–2020. Wydatki na działania o charakterze ciągłym i powtarzalnym, takie jak kontrole, audyt i sieci IT, będą uwzględniane w granicach wydatków administracyjnych Komisji, o których mowa w ust. 1.

3. W przypadku gdy będzie to konieczne i odpowiednio uzasadnione, w budżecie po 2020 r. można przewidzieć środki na pokrycie wydatków w zakresie pomocy technicznej i administracyjnej, aby umożliwić zarządzanie działaniami, które nie zostaną zakończone do dnia 31 grudnia 2020 r.

4. W przypadku gdy działania bezpośrednie przyczyniają się do realizacji inicjatyw podjętych przez podmioty, którym Komisja powierzyła realizację zadań zgodnie z art. 6 ust. 2 i art. 15, wkładu tego nie uznaje się za część wkładu finansowego przyznanego tym inicjatywom.

5. Zobowiązania budżetowe mogą zostać podzielone na transze roczne. Każdego roku Komisja przeznacza poszczególne transze roczne, uwzględniając postęp prac nad realizacją działań otrzymujących pomoc finansową, przewidywane potrzeby oraz dostępność zasobów budżetowych.

Artykuł 5

Stowarzyszenie państw trzecich

1. W programie na lata 2019–2020 mogą być stowarzyszone:
 - a) kraje przystępujące, kraje kandydujące i potencjalne kraje kandydujące, zgodnie z zasadami ogólnymi i warunkami ogólnymi uczestnictwa tych krajów w programach Unii określonymi w odpowiednich umowach ramowych i decyzjach rady stowarzyszenia lub podobnych umowach;
 - b) państwa, które są członkami Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA), lub państwa bądź terytoria objęte europejską polityką sąsiedztwa, spełniające wszystkie poniższe kryteria:
 - (i) duży potencjał naukowy, technologiczny i innowacyjny;
 - (ii) historia udanego uczestnictwa w programach unijnych w zakresie badań naukowych i innowacji;
 - (iii) uczciwe i sprawiedliwe traktowanie praw własności intelektualnej;
 - c) kraje lub terytoria stowarzyszone z siódmym programem ramowym Euratom lub programem badawczo-szkoleniowym Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (2014–2018).
2. Szczegółowe warunki uczestnictwa państw stowarzyszonych w programie na lata 2019–2020, w tym dotyczące wkładu finansowego opartego na produkcie krajowym brutto państwa stowarzyszonego, określa się w drodze umów międzynarodowych między Unią a państwami stowarzyszonymi.

TYTUŁ II

REALIZACJA

ROZDZIAŁ I

Realizacja, zarządzanie i formy wsparcia

Artykuł 6

Zarządzanie i formy wsparcia Wspólnoty

1. Program na lata 2019–2020 jest realizowany przez działania pośrednie, z wykorzystaniem szeregu form finansowania przewidzianych w rozporządzeniu finansowym, w szczególności dotacji, nagród, zamówień publicznych i instrumentów finansowych. Wsparcie Wspólnoty polega również na działaniach bezpośrednich w postaci działań w zakresie badań naukowych i innowacji podejmowanych przez JRC.

2. Bez uszczerbku dla art. 10 traktatu Euratom Komisja może powierzyć część realizacji programu na lata 2019–2020 organom finansującym, o których mowa w art. 62 ust. 1 lit. c) rozporządzenia finansowego.

Komisja może również powierzyć realizację działań pośrednich w ramach programu na lata 2019–2020 organom utworzonym na mocy programu ramowego „Horyzont 2020” lub wymienionym w tym programie.

3. Komisja, w drodze aktów wykonawczych przyjętych zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 12 ust. 3, przyjmuje decyzję zatwierdzającą finansowanie działań pośrednich.

Artykuł 7

Zasady uczestnictwa i upowszechniania wyników badań

1. Z zastrzeżeniem ust. 2 i 3 niniejszego artykułu, udział wszelkich podmiotów prawnych w działaniach pośrednich podejmowanych w ramach programu na lata 2019–2020 regulują przepisy określone w rozporządzeniu (UE) nr 1290/2013.

2. Do celów programu na lata 2019–2020 „zasady bezpieczeństwa”, o których mowa w art. 43 ust. 2 akapit pierwszy rozporządzenia (UE) nr 1290/2013, obejmują ochronę interesów obronnych państw członkowskich w rozumieniu art. 24 traktatu Euratom.

Na zasadzie odstępstwa od art. 44 ust. 3 akapit pierwszy rozporządzenia (UE) nr 1290/2013, w odniesieniu do wyników osiągniętych przez uczestników, którzy otrzymali wkład finansowy Wspólnoty, Komisja lub organ finansujący może zgłosić sprzeciw wobec przeniesienia własności lub udzielenia licencji wyłącznej lub niewyłącznej na rzecz osób trzecich mających siedziby w państwie trzecim niestowarzyszonym w ramach programu na lata 2019–2020, jeśli uzna, że przeniesienie własności lub udzielenie licencji nie jest zgodne z interesem rozwoju konkurencyjności gospodarki Unii bądź jest sprzeczne z zasadami etyki lub wymogami bezpieczeństwa. „Wymogi bezpieczeństwa” obejmują ochronę interesów obronnych państw członkowskich w rozumieniu art. 24 traktatu Euratom.

Na zasadzie odstępstwa od art. 49 ust. 1 akapit pierwszy rozporządzenia (UE) nr 1290/2013, Wspólnocie i jej wspólnym przedsięwzięciom przysługują prawa dostępu do wyników uczestnika, który otrzymał wkład finansowy Wspólnoty, do celów rozwijania, wdrażania i monitorowania polityki i programów Wspólnoty lub zobowiązań przyjętych w ramach współpracy międzynarodowej z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi. Takie prawa dostępu obejmują prawo do upoważniania osób trzecich do korzystania z wyników w zakresie zamówień publicznych oraz prawo do udzielania sublicencji; są one ograniczone do wykorzystania niekomercyjnego i niekonkurencyjnego oraz są udzielane nieodpłatnie.

3. Fundusz gwarancyjny dla uczestników ustanowiony rozporządzeniem (UE) nr 1290/2013 obejmuje ryzyko związane z niemożnością odzyskania kwot należnych od uczestników w związku z działaniami finansowanymi za pomocą dotacji przez Komisję lub organy finansujące na podstawie niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 8

Działania przekrojowe

1. Aby osiągnąć cele programu na lata 2019–2020 oraz sprostać wyzwaniom wspólnym dla programu na lata 2019–2020 i programu ramowego „Horyzont 2020”, działania obejmujące działania pośrednie określone w załączniku I oraz działania pośrednie realizujące program szczegółowy programu ramowego „Horyzont 2020” ustanowiony decyzją Rady 2013/743/UE⁽¹⁾ mogą korzystać z wkładu finansowego Unii.

2. Wkład finansowy, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, może być połączeniem wkładów finansowych na działania pośrednie określone w art. 4 niniejszego rozporządzenia i art. 6 rozporządzenia (UE) nr 1291/2013, realizowane w ramach jednego systemu finansowania.

Artykuł 9

Równouprawnienie płci

Program na lata 2019–2020 zapewnia skuteczne propagowanie równouprawnienia płci oraz uwzględnianie wymiaru płci w treściach z zakresu badań naukowych i innowacji.

Artykuł 10

Zasady etyczne

1. Wszystkie działania w zakresie badań naukowych i innowacji prowadzone w ramach programu na lata 2019–2020 realizuje się zgodnie z zasadami etycznymi i odpowiednim prawodawstwem krajowym, unijnym i międzynarodowym, w tym zgodnie z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej oraz europejską konwencją praw człowieka i protokołami uzupełniającymi do tej konwencji.

⁽¹⁾ Decyzja Rady 2013/743/UE z dnia 3 grudnia 2013 r. ustanawiająca program szczegółowy wdrażający program „Horyzont 2020” – program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji (2014–2020) i uchylająca decyzje 2006/971/WE, 2006/972/WE, 2006/973/WE, 2006/974/WE i 2006/975/WE (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 965).

Szczególną uwagę zwraca się na zasadę proporcjonalności, prawo do prywatności, prawo do ochrony danych osobowych, prawo do zdrowia fizycznego i psychicznego osób, prawo do niedyskryminacji oraz konieczność zapewnienia wysokiego poziomu ochrony zdrowia ludzi.

2. Działania w zakresie badań naukowych i innowacji prowadzone w ramach programu na lata 2019–2020 skupiają się wyłącznie na zastosowaniach cywilnych.

Artykuł 11

Programy prac

1. Komisja, w drodze aktów wykonawczych przyjętych zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 12 ust. 3, przyjmuje programy prac w zakresie realizacji działań pośrednich. W takich programach prac przewiduje się przyjęcie podejść oddolnych umożliwiających innowacyjne potraktowanie celów.

W programach prac określa się niezbędne elementy służące realizacji działań zgodnie z rozporządzeniem finansowym, w tym ich szczegółowe cele, powiązane finansowanie i harmonogram, a także podejście wieloletnie i kierunki strategiczne na kolejne lata realizacji.

2. W przypadku działań bezpośrednich Komisja, zgodnie z decyzją 96/282/Euratom, sporządza wieloletni program prac, który precyzuje cele oraz priorytety naukowe i technologiczne przedstawione w załączniku I, a także harmonogram realizacji.

Wieloletni program prac, o którym mowa w akapicie pierwszym, uwzględnia również odnośne działania badawcze prowadzone przez państwa członkowskie, państwa stowarzyszone oraz organizacje europejskie i międzynarodowe. Jest on aktualizowany w miarę potrzeb.

3. Programy prac, o których mowa w ust. 1 i 2, uwzględniają sytuację w obszarze nauki, technologii i innowacji na poziomie krajowym, unijnym i międzynarodowym oraz odnośne zmiany polityczne, rynkowe i społeczne. Są one aktualizowane w miarę potrzeb.

4. Programy prac, o których mowa w ust. 1 i 2, zawierają sekcję określającą działania przekrojowe, o których mowa w art. 8.

Artykuł 12

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

2. Komitet spotyka się w dwóch różnych składach, które zajmują się, odpowiednio, aspektami programu na lata 2019–2020 związanymi z rozszczepieniem jądrowym oraz związanymi z syntezą jądrową.

Aby ułatwić realizację programu na lata 2019–2020, w związku z każdym posiedzeniem komitetu o ustalonym porządku obrad Komisja, zgodnie z ustalonymi wytycznymi, zwraca koszty udziału jednego przedstawiciela każdego państwa członkowskiego oraz jednego eksperta/doradcy z każdego państwa członkowskiego w odniesieniu do tych punktów porządku obrad, co do których dane państwo członkowskie potrzebuje konkretnej fachowej opinii.

3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się procedurę sprawdzającą zgodnie z art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

4. W przypadku gdy opinia komitetu ma być uzyskana w drodze procedury pisemnej, procedura ta kończy się bez osiągnięcia rezultatu gdy, przed upływem terminu na wydanie opinii, zdecyduje o tym przewodniczący komitetu lub wniesie o to zwykła większość członków komitetu.

Artykuł 13

Informacje przekazywane Komisji

Komisja regularnie informuje komitet, o którym mowa w art. 12, o ogólnych postępach w realizacji programu na lata 2019–2020 oraz przekazuje mu terminowe informacje na temat wszystkich działań pośrednich zaproponowanych lub finansowanych w ramach programu na lata 2019–2020.

*Artykuł 14***Porady zewnętrzne i zaangażowanie społeczne**

1. Do celów realizacji programu na lata 2019–2020 uwzględnia się w stosownych przypadkach porady i wkład:
 - a) Komitetu Naukowo-Technicznego Euratom zgodnie z art. 134 traktatu Eurotam;
 - b) utworzonych przez Komisję niezależnych grup doradczych złożonych z ekspertów wysokiej klasy;
 - c) struktur dialogu utworzonych na mocy międzynarodowych umów naukowo-technicznych;
 - d) działań wybiegających w przyszłość;
 - e) ukierunkowanych konsultacji publicznych (w tym, w stosownych przypadkach, z organami lub zainteresowanymi stronami na poziomie regionalnym lub krajowym); oraz
 - f) przejrzystych i interaktywnych procesów zapewniających wsparcie odpowiedzialnych badań naukowych i innowacji.
2. W pełni uwzględnia się również plany w zakresie badań naukowych i innowacji wypracowane między innymi przez europejskie platformy technologiczne, inicjatywy w zakresie wspólnego programowania i europejskie partnerstwa innowacyjne.

ROZDZIAŁ II

Szczegółowe pola działań*Artykuł 15***Małe i średnie przedsiębiorstwa**

Szczególną uwagę zwraca się na odpowiednie uczestnictwo małych i średnich przedsiębiorstw (zwanymi dalej „MŚP”) i sektora prywatnego ogólnie w programie na lata 2019–2020 oraz na wpływ tego programu w zakresie innowacji na MŚP i na sektor prywatny ogólnie. W ramach określonych uzgodnień dotyczących oceny i monitorowania przeprowadza się jakościowe i ilościowe oceny uczestnictwa MŚP.

*Artykuł 16***Partnerstwa publiczno-prywatne i publiczno-publiczne**

Aby osiągnąć cele określone w art. 3 niniejszego rozporządzenia, działania szczegółowe programu na lata 2019–2020 mogą być realizowane przez:

- a) wspólne przedsięwzięcia ustanowione na podstawie rozdziału 5 traktatu Eurotam;
- b) partnerstwa publiczno-publiczne w oparciu o system finansowania „działanie w zakresie współfinansowania programu”;
- c) umowne partnerstwa publiczno-prywatne, o których mowa w art. 25 rozporządzenia (UE) nr 1291/2013.

*Artykuł 17***Współpraca międzynarodowa z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi**

1. Podmioty mające siedzibę w państwach trzecich oraz organizacje międzynarodowe kwalifikują się do uczestnictwa w działaniach pośrednich programu na lata 2019–2020 na warunkach określonych w rozporządzeniu (UE) nr 1290/2013. Wyjątki od reguły ogólnej w tym zakresie określono w art. 7 niniejszego rozporządzenia. Program na lata 2019–2020 propaguje współpracę międzynarodową z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi w celu:
 - a) podniesienia poziomu doskonałości i zwiększenia atrakcyjności Unii w dziedzinie badań naukowych i innowacji, a także poprawy jej konkurencyjności gospodarczej i przemysłowej;
 - b) skutecznego stawienia czoła wspólnym wyzwaniom społecznym;
 - c) wsparcia celów polityki zewnętrznej i rozwojowej Unii, uzupełnienia programów zewnętrznych i rozwojowych oraz dążenia do synergii z innymi politykami Unii.
2. Ukierunkowane działania w celu propagowania współpracy z określonymi państwami trzecimi lub grupami państw trzecich realizuje się w ramach podejścia strategicznego oraz wspólnoty interesów, priorytetów i wzajemnych korzyści, z uwzględnieniem ich zdolności w zakresie nauki i technologii oraz ich możliwości rynkowych, a także spodziewanego wpływu.

Należy wspierać wzajemny dostęp do programów państw trzecich. W celu zmaksymalizowania wpływu propaguje się koordynację i synergę z inicjatywami państw członkowskich i państw stowarzyszonych. Charakter tej współpracy może się zmieniać w zależności od konkretnych państw partnerskich.

Priorytety w zakresie współpracy uwzględniają zmiany w kreowanych przez politykę Unii możliwościach współpracy z różnymi państwami trzecimi oraz uczciwe i sprawiedliwe traktowanie praw własności intelektualnej.

Artykuł 18

Informacja, komunikacja, wykorzystanie i upowszechnianie

1. Podczas realizacji programu na lata 2019–2020 działania związane z komunikacją i upowszechnianiem uznaje się za integralną część działań wspieranych przez program na lata 2019–2020.
2. Działania w zakresie komunikacji, o których mowa w ust. 1, mogą obejmować:
 - a) inicjatywy na rzecz podnoszenia świadomości i ułatwiania dostępu do finansowania w ramach programu na lata 2019–2020, kierowane w szczególności do regionów lub typów uczestników charakteryzujących się względnie niskim stopniem uczestnictwa;
 - b) ukierunkowane wsparcie dla projektów i konsorcjów w celu zapewnienia im dostępu do niezbędnych umiejętności, aby zoptymalizować komunikację, wykorzystanie i upowszechnianie wyników;
 - c) inicjatywy na rzecz wspierania dialogu i dyskusji z opinią publiczną na temat zagadnień naukowych, technologicznych i dotyczących innowacji oraz korzystanie z mediów społecznościowych i innych innowacyjnych technologii i metod;
 - d) informowanie o priorytetach politycznych Unii, pod warunkiem że są one związane z celami niniejszego rozporządzenia, w szczególności zapewnienie przez Komisję państwom członkowskim terminowych i wyczerpujących informacji.
3. Z zastrzeżeniem traktatu Euratom oraz odpowiedniego prawodawstwa Unii działania w zakresie upowszechniania, o których mowa w ust. 1, mogą obejmować:
 - a) działania obejmujące gromadzenie wyników pochodzących z wielu projektów, w tym finansowanych z innych źródeł, w celu zapewnienia przyjaznych dla użytkownika baz danych oraz sprawozdań podsumowujących najważniejsze wyniki;
 - b) upowszechnianie wyników wśród decydentów, łącznie z organami normalizacyjnymi, w celu propagowania wykorzystywania wyników mających znaczenie dla polityki przez odpowiednie organy na poziomie międzynarodowym, unijnym, krajowym i regionalnym.

ROZDZIAŁ III

Kontrola

Artykuł 19

Kontrola i audyt

1. System kontroli ustanowiony do celów wykonania niniejszego rozporządzenia projektuje się w sposób zapewniający wystarczającą pewność osiągnięcia odpowiedniego poziomu zarządzania ryzykiem związanym ze skutecznością i efektywnością operacji oraz z legalnością i prawidłowością operacji leżących u ich podstaw, biorąc pod uwagę wieloletni charakter programów, a także charakter danych płatności.
2. System kontroli, o którym mowa w ust. 1, zapewnia odpowiednią równowagę między zaufaniem a kontrolą, przy uwzględnieniu administracyjnych i innych kosztów kontroli na wszystkich poziomach, w szczególności uczestnikom, tak aby umożliwić osiągnięcie celów programu na lata 2019–2020 oraz zainteresowanie nim najlepszych naukowców i najbardziej innowacyjnych przedsiębiorstw.
3. Stanowiąca część systemu kontroli, o której mowa w ust. 1, strategia audytu w zakresie wydatków na działania pośrednie w ramach programu na lata 2019–2020 opiera się na finansowym audycie reprezentatywnej próby wydatków z całego programu na lata 2019–2020. Taką reprezentatywną próbę uzupełnia wybór oparty na ocenie ryzyka związanego z wydatkami.

Audyty wydatków na działania pośrednie w ramach programu na lata 2019–2020 prowadzi się w sposób spójny, zgodnie z zasadami oszczędności, wydajności i skuteczności w celu minimalizacji obciążenia uczestników audytami.

Artykuł 20

Ochrona interesów finansowych Unii

1. Komisja przyjmuje odpowiednie środki zapewniające w trakcie realizacji działań finansowanych na podstawie niniejszego rozporządzenia ochronę interesów finansowych Unii przez stosowanie środków zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i innym nielegalnym działaniom, przez skuteczne kontrole oraz, w razie wykrycia nieprawidłowości, przez odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych a także – w stosownych przypadkach – przez skuteczne, proporcjonalne i odstraszające sankcje administracyjne i finansowe.

2. Komisja lub jej przedstawiciele oraz Trybunał Obrachunkowy są uprawnieni do przeprowadzania audytu, na podstawie dokumentów i w ramach kontroli na miejscu, wobec wszystkich beneficjentów dotacji, wykonawców i podwykonawców, którzy otrzymali środki unijne na podstawie niniejszego rozporządzenia.

Bez uszczerbku dla ust. 3, Komisja może prowadzić audyty w okresie do dwóch lat po płatności końcowej.

3. Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) może przeprowadzać dochodzenia, w tym kontrole na miejscu i inspekcje, zgodnie z przepisami i procedurami określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013⁽¹⁾ oraz w rozporządzeniu Rady (Euratom, WE) nr 2185/96⁽²⁾, w celu ustalenia, czy miały miejsce nadużycia finansowe, korupcja lub jakakolwiek inna nielegalna działalność na szkodę interesów finansowych Unii w związku z umową o udzielenie dotacji, decyzją o udzieleniu dotacji lub zamówieniem finansowanym w ramach programu na lata 2019–2020.

4. Bez uszczerbku dla ust. 1, 2 i 3, umowy o współpracy z państwami trzecimi i z organizacjami międzynarodowymi, zamówienia, umowy o udzielenie dotacji i decyzje o udzieleniu dotacji wynikające z wykonania niniejszego rozporządzenia zawierają postanowienia wyraźnie upoważniające Komisję, Trybunał Obrachunkowy i OLAF do prowadzenia takich audytów i dochodzeń zgodnie z ich odpowiednimi kompetencjami.

ROZDZIAŁ IV

Monitorowanie i ocena

Artykuł 21

Monitorowanie

1. Komisja co roku monitoruje realizację programu na lata 2019–2020, w tym postępy i osiągnięcia. Komisja informuje o nich komitet, o którym mowa w art. 12.

2. Komisja opracowuje w postaci sprawozdania i udostępnia publicznie wyniki monitorowania, o którym mowa w ust. 1.

Artykuł 22

Ocena

1. Oceny przeprowadza się w czasie pozwalającym na uwzględnienie ich wyników w procesie decyzyjnym.

Do dnia 31 grudnia 2022 r. Komisja – z pomocą wybranych w przejrzystym procesie niezależnych ekspertów – dokonuje oceny *ex post* programu na lata 2019–2020. Ocena ta obejmuje zasadność, realizację i osiągnięcia oraz skutki długoterminowe i trwałość środków oraz jest uwzględniana przy podejmowaniu decyzji na temat ewentualnego przedłużenia, zmiany lub zawieszenia kolejnego środka.

2. Bez uszczerbku dla ust. 1 działania pośrednie i bezpośrednie programu na lata 2019–2020 podlegają osobnej ocenie.

3. W ocenach, o których mowa w ust. 1 i 2, analizuje się postępy poczynione na drodze do osiągnięcia celów określonych w art. 3, z uwzględnieniem odpowiednich wskaźników efektywności określonych w załączniku II.

(¹) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

(²) Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

4. Państwa członkowskie dostarczają Komisji – gdy jest to zasadne i możliwe – danych i informacji koniecznych do monitorowania i oceny danych środków.
5. Komisja przekazuje wnioski z ocen, o których mowa w ust. 1 i 2, wraz ze swoimi uwagami, Parlamentowi Europejskiemu, Radzie oraz Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu.

TYTUŁ III

PRZEPISY KOŃCOWE I PRZEJŚCIOWE*Artykuł 23***Uchylenie i przepisy przejściowe**

1. Rozporządzenie (Euratom) nr 1314/2013 traci moc ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2019 r.
2. Bez uszczerbku dla ust. 1, działania korzystające ze wsparcia finansowego Wspólnoty na podstawie rozporządzenia (Euratom) nr 1314/2013 są w dalszym ciągu regulowane przepisami mającymi zastosowanie do tych działań do czasu ich zakończenia lub zamknięcia. W razie konieczności wszelkie nieukończone zadania komitetu ustanowionego na mocy rozporządzeniem (Euratom) nr 1314/2013 są realizowane przez komitet, o którym mowa w art. 12 niniejszego rozporządzenia.
3. Z puli środków finansowych, o której mowa w art. 4, mogą być pokrywane także wydatki związane ze wsparciem technicznym i administracyjnym koniecznym do zapewnienia przejścia między programem na lata 2019–2020 a środkami przyjętymi na podstawie rozporządzenia (Euratom) nr 1314/2013.
4. Na zasadzie odstępstwa od art. 209 ust. 3 akapit drugi rozporządzenia finansowego roczne spłaty pochodzące z instrumentu finansowego ustanowionego na mocy rozporządzenia (UE) nr 1291/2013 i wynikające z niewykorzystania środków udostępnionych na podstawie niniejszego rozporządzenia lub rozporządzenia (Euratom) nr 1314/2013 są przeznaczane na program na lata 2019–2020.

*Artykuł 24***Wejście w życie**

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie trzeciego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Luksemburgu dnia 15 października 2018 r.

W imieniu Rady
F. MOGHERINI
Przewodnicząca

ZAŁĄCZNIK I

DZIAŁANIA

Uzasadnienie programu na lata 2019–2020 – droga do 2020 r.

Przez osiągnięcie celów określonych w art. 3 program na lata 2019–2020 zwiększy wyniki uzyskane w ramach trzech celów priorytetowych programu ramowego „Horyzont 2020”, a mianowicie: doskonałej bazy naukowej, czołowej pozycji w przemyśle oraz wyzwań społecznych.

Energia jądrowa stanowi element debaty na temat przeciwdziałania zmianie klimatu i zmniejszenia uzależnienia Europy od importowanej energii. W szerszym kontekście poszukiwania zrównoważonego koszyka energetycznego na przyszłość, program na lata 2019–2020 wniesie również za pomocą swoich działań badawczych wkład w debatę nad korzyściami i ograniczeniami wytwarzania energii pochodzącej z rozszczepienia jądrowego dla gospodarki niskoemisyjnej. Dzięki zapewnieniu ciągłej poprawy bezpieczeństwa jądrowego, bardziej zaawansowane technologie jądrowe mogą zaferować również wizję znaczącej poprawy efektywności i wykorzystania zasobów oraz wytwarzania mniejszej ilości odpadów niż przy obecnych projektach. Jak największa uwaga będzie poświęcona kwestiom bezpieczeństwa jądrowego.

Program na lata 2019–2020 przyczyni się do wzmocnienia ram badań naukowych i innowacji w dziedzinie jądrowej oraz do koordynacji wysiłków badawczych państw członkowskich, co pozwoli zapobiec powielaniu, utrzymać masę krytyczną w kluczowych obszarach oraz zapewnić optymalne wykorzystanie finansowania publicznego. Ta koordynacja wysiłków nie uniemożliwi jednak państwom członkowskim ustanawiania programów spełniających potrzeby krajowe.

Strategia rozwoju energii termojądrowej jako wiarygodnej opcji dla komercyjnej, bezemisyjnej produkcji energii będzie się rozwijać zgodnie z planem działania obejmującym najważniejsze etapy, którego celem jest osiągnięcie produkcji energii elektrycznej do 2050 r. W celu realizacji tej strategii musi zostać przeprowadzona restrukturyzacja prac nad syntezą jądrową w Unii, obejmująca zarządzanie, finansowanie i kierowanie, tak aby przenieść nacisk z samych badań na projektowanie, budowę i eksploatację przyszłych obiektów takich jak ITER, DEMO i kolejnych. Będzie to wymagać bliskiej współpracy całego środowiska zajmującego się syntezą jądrową w Unii oraz Komisji i krajowych agencji finansujących.

Aby zachować w Unii wiedzę fachową niezbędną do osiągnięcia tych celów, program na lata 2019–2020 musi zwiększyć swoją rolę w działalności szkoleniowej przez stworzenie obiektów szkoleniowych o znaczeniu ogólnoeuropejskim pozwalających na realizację określonych programów. W dalszym ciągu prowadzone będą działania promujące europejską przestrzeń badawczą i sprzyjające integracji nowych państw członkowskich i państw stowarzyszonych.

Działania niezbędne do osiągnięcia celów programu

Działania pośrednie

W celu zapewnienia wzajemnego wzmocnienia wysiłków badawczych państw członkowskich i sektora prywatnego przez działania pośrednie programu na lata 2019–2020, priorytety programów prac należy ustalać w oparciu o odpowiednie wkłady krajowych organów publicznych i zainteresowanych stron w dziedzinie badań jądrowych zgrupowanych w organach lub ramach takich jak platformy technologiczne i fora techniczne ds. systemów jądrowych i bezpieczeństwa jądrowego, gospodarowania odpadami końcowymi oraz ds. ochrony radiologicznej/zagrożenia związanego z niskimi dawkami promieniowania i badań w dziedzinie syntezy jądrowej oraz wszelkie inne stosowne organizacje lub fora zainteresowanych stron w dziedzinie jądrowej.

- a) Wspieranie bezpieczeństwa systemów jądrowych (wyzwania społeczne, doskonała baza naukowa, czołowa pozycja w przemyśle)

Zgodnie z ogólnym celem wspieranie wspólnych działań badawczych w zakresie bezpiecznej eksploatacji i likwidacji systemów reaktorów (łącznie z obiektami jądrowego cyklu paliwowego) stosowanych w Unii lub, w zakresie niezbędnym dla zachowania szerokiej wiedzy fachowej w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego w Unii, tych typów reaktorów, które mogą być stosowane w przyszłości, nakierowane wyłącznie na aspekty bezpieczeństwa, w tym wszystkie aspekty cyklu paliwowego, takie jak podział i transmutacja.

- b) Przyniesienie się do opracowania bezpiecznych długoterminowych rozwiązań w zakresie gospodarowania jądrowymi odpadami końcowymi, w tym ostatecznego składowania geologicznego, a także podziału i transmutacji (doskonała baza naukowa, wyzwania społeczne)

Wspólne lub skoordynowane działania badawcze dotyczące pozostałych kluczowych aspektów składowania geologicznego wypalonych paliwa jądrowego i odpadów promieniotwórczych długożyciowych oraz, w stosownych przypadkach, demonstracja w dziedzinie technologii i bezpieczeństwa. Działania te mają promować wypracowanie wspólnego poglądu Unii na główne kwestie związane z gospodarowaniem odpadami, od usuwania paliwa po trwałe składowanie.

Działania badawcze związane z gospodarowaniem pozostałymi strumieniami odpadów promieniotwórczych, dla których nie istnieją obecnie procesy dojrzałe pod względem przemysłowym.

- c) Wspieranie rozwoju i zrównoważonego rozwoju wiedzy fachowej i doskonałości w dziedzinie jądrowej w Unii (doskonała baza naukowa)

Promowanie wspólnych działań w zakresie szkolenia i mobilności realizowanych przez ośrodki badawcze wraz z przemysłem oraz różne państwa członkowskie i państwa stowarzyszone, a także wspieranie zachowania wielodyscyplinarnych kompetencji w dziedzinie jądrowej w celu zagwarantowania dostępności odpowiednio wykwalifikowanych naukowców, inżynierów i pracowników w sektorze jądrowym w Unii w perspektywie długoterminowej.

- d) Wspieranie ochrony radiologicznej oraz opracowywanie medycznych zastosowań promieniowania, w tym – między innymi – pewnej i bezpiecznej podaży izotopów promieniotwórczych i ich stosowania (doskonała baza naukowa, wyzwania społeczne)

Wspólne lub skoordynowane działania badawcze, w szczególności te dotyczące zagrożenia związanego z niskimi dawkami promieniowania (narażenie przemysłowe, medyczne lub środowiskowe) oraz zarządzania sytuacjami wyjątkowymi związanymi z awarią z udziałem promieniowania, a także dotyczące radioekologii, mające na celu stworzenie ogólnoeuropejskiej bazy naukowo-technicznej umożliwiającej opracowanie solidnego, sprawiedliwego i społecznie akceptowalnego systemu ochrony.

Działania badawcze nad medycznymi zastosowaniami promieniowania jonizującego oraz podejmujące kwestie aspektów operacyjnych w zakresie ochrony radiologicznej, a także wykorzystanie tych badań.

- e) Dążenie do wykazania wykonalności stosowania syntezy jądrowej jako źródła energii przez wykorzystanie istniejących i przyszłych obiektów termojądrowych (czołowa pozycja w przemyśle, wyzwania społeczne)

Wsparcie wspólnych działań badawczych podejmowanych przez członków EUROfusion i wszelkie podmioty, o których mowa w lit. i), w celu zapewnienia szybkiego rozpoczęcia wysokowydajnej eksploatacji ITER, w tym wykorzystanie odpowiednich obiektów (w tym w stosownych przypadkach JET: wspólnego europejskiego tokamaka), zastosowanie zintegrowanego modelowania z wykorzystaniem między innymi zaawansowanych komputerów oraz działania szkoleniowe w celu przygotowania następnego pokolenia naukowców i inżynierów.

- f) Stworzenie podstaw dla przyszłych elektrowni termojądrowych przez opracowanie materiałów, technologii i projektu koncepcyjnego (czołowa pozycja w przemyśle, wyzwania społeczne)

Wsparcie wspólnych działań podejmowanych przez członków EUROfusion i wszelkie podmioty, o których mowa w lit. i), w celu opracowania i kwalifikacji materiałów dla elektrowni demonstracyjnej, wymagających między innymi podjęcia prac przygotowawczych nad odpowiednim obiektem do testowania materiałów oraz wynegocjowania udziału Unii w stosownych ramach międzynarodowych dotyczących tego obiektu. W takim rozwoju i kwalifikacji należy wykorzystać wszystkie możliwe poziomy dostępne możliwości eksperymentalnych, obliczeniowych i teoretycznych.

Wsparcie wspólnych działań badawczych podejmowanych przez członków Europejskiej umowy na rzecz rozwoju syntezy jądrowej i wszelkie podmioty, o których mowa w lit. i), dotyczących kwestii eksploatacji reaktora oraz opracowania i demonstracji wszystkich stosownych technologii związanych z demonstracyjną elektrownią termojądrową. Działania te obejmują przygotowanie kompletnego projektu koncepcyjnego elektrowni demonstracyjnej oraz analizę potencjału wykorzystania stellaratorów w elektrowniach.

- g) Promowanie innowacji i konkurencyjności przemysłowej (czołowa pozycja w przemyśle)

Realizacja lub wsparcie zarządzania wiedzą i transferu technologii z badań współfinansowanych w ramach programu na lata 2019–2020 do przemysłu, z wykorzystaniem wszystkich innowacyjnych aspektów badań.

Promowanie innowacji między innymi przez otwarty dostęp do publikacji naukowych, bazę danych do celów zarządzania wiedzą i upowszechniania jej oraz promowanie technologii w programach edukacyjnych.

W dalszej perspektywie program na lata 2019–2020 ma wspierać przygotowanie i rozwój konkurencyjnego sektora syntezy jądrowej, ułatwiające udział sektora prywatnego, a także – w stosownych przypadkach – MŚP, w szczególności przez realizację planu działań w zakresie technologii prowadzącego do stworzenia elektrowni termojądrowej przy aktywnym zaangażowaniu przemysłu w fazie projektowania i rozwoju projektów.

- h) Zapewnienie dostępności i wykorzystania infrastruktury badawczej o znaczeniu ogólnoeuropejskim (doskonała baza naukowa)

Działania wspierające budowę, modernizację, stosowanie i ciągłą dostępność kluczowej infrastruktury badawczej w ramach programu na lata 2019–2020 oraz stosowny dostęp do tej infrastruktury i współpracę w jej ramach.

- i) Europejski program na rzecz syntezy jądrowej

Wspólny program służący wdrażaniu planu działania, tak aby osiągnąć cel produkcji energii elektrycznej do 2050 r., współfinansowany z dotacji EUROfusion (działanie w zakresie współfinansowania programu), przyznanej na podstawie rozporządzenia (Euratom) nr 1314/2013 podmiotom prawnym ustanowionym lub wyznaczonym przez

państwa członkowskie i jakiegokolwiek państwo trzecie stowarzyszone z programem na lata 2019–2020. Dotacja EUROfusion może być w dalszym ciągu finansowana w ramach programu na lata 2019–2020. Wspólny program może obejmować środki niefinansowe Wspólnoty, takie jak naukowa i techniczna eksploatacja obiektu JET zgodnie z art. 10 traktatu Euratom lub oddelegowanie personelu Komisji.

Działania bezpośrednie JRC

Priorytety działań bezpośrednich należy ustalać w drodze konsultacji z właściwymi dyrekcjami generalnymi Komisji i Radą Gubernatorów JRC.

Działania jądrowe JRC muszą mieć na celu wsparcie wdrażania dyrektyw Rady 2009/71/Euratom⁽¹⁾ i 2011/70/Euratom⁽²⁾, a także konkluzji Rady, zgodnie z którymi priorytetem jest zapewnienie najwyższych standardów bezpieczeństwa jądrowego w Unii i na poziomie międzynarodowym.

JRC musi w szczególności przyczynić się do badań nad bezpieczeństwem jądrowym niezbędnych do bezpiecznego, pewnego i pokojowego wykorzystania energii jądrowej oraz innych zastosowań nierozszczepialnych. JRC zapewni naukową podstawę odpowiednich polityk unijnych oraz – w razie konieczności – będzie reagować w granicach swojej misji i kompetencji w przypadku zdarzeń, incydentów i wypadków jądrowych. W tym celu JRC przeprowadzi badania i oceny, zapewni materiały referencyjne i standardów oraz będzie prowadzić specjalne szkolenia i działania edukacyjne. W stosownych wypadkach będzie się dążyć do uzyskania synergii z odnośnymi przekrojowymi inicjatywami w celu optymalizacji wykorzystania zasobów ludzkich i finansowych oraz unikania powielania w Unii działań z zakresu badań i rozwoju w dziedzinie jądrowej. Działania JRC w tych dziedzinach będą prowadzone z uwzględnieniem odnośnych inicjatyw na poziomie regionów, państw członkowskich lub Unii, z perspektywy kształtowania europejskiej przestrzeni badawczej.

a) Poprawa bezpieczeństwa jądrowego, w tym: bezpieczeństwa reaktora i bezpieczeństwa paliw, gospodarowania odpadami, w tym ostatecznego składowania geologicznego, a także podziału i transmutacji; likwidacji i gotowości na wypadek sytuacji wyjątkowej

JRC przyczyni się do opracowania narzędzi i metod pozwalających na uzyskanie wysokich standardów bezpieczeństwa obiektów jądrowych i cykli paliwowych mających znaczenie dla Europy. Narzędzia i metody będą obejmować:

- 1) analizy i modelowanie poważnych awarii oraz metodę oceny marginesów bezpieczeństwa eksploatacji obiektów jądrowych; wsparcie opracowania wspólnego europejskiego podejścia do oceny zaawansowanych cykli paliwowych i projektów; oraz analizę i upowszechnianie wniosków wyciągniętych z doświadczeń z eksploatacji. JRC nadal będzie rozwijać repozytorium informacji zwrotnych na temat doświadczeń dotyczących eksploatacji elektrowni jądrowych, aby skoncentrować swoje działania na wyzwaniach związanych z bezpieczeństwem jądrowym po awarii w Fukuszymie, odwołując się do kompetencji państw członkowskich w tej dziedzinie;
- 2) minimalizację niepewności naukowej w odniesieniu do przewidywania długoterminowego zachowania odpadów jądrowych i rozprzestrzeniania się radionuklidów w środowisku; kluczowe aspekty badań nad likwidacją obiektów jądrowych;
- 3) wymianę z odpowiednimi zainteresowanymi stronami w dziedzinie wzmocnienia potencjału Unii w zakresie reagowania na awarie i incydenty jądrowe przez badania nad systemami alarmowymi i modelami radiologicznego rozprzestrzeniania się substancji promieniotwórczych w powietrzu oraz przez mobilizację zasobów i wiedzy eksperckiej umożliwiających analizę i modelowanie awarii jądrowych.

b) Poprawa jądrowego bezpieczeństwa fizycznego, w tym: środki bezpieczeństwa w sektorze jądrowym, nieproliferaacja, zwalczanie nielegalnego handlu oraz forensyka jądrowa

Jak największa uwaga musi zostać poświęcona kwestiom nieproliferaacji. JRC:

- 1) opracuje wzmocnioną metodologię oraz metody i techniki wykrywania/weryfikacji w celu wsparcia środków bezpieczeństwa Wspólnoty oraz wzmocnienia międzynarodowych środków bezpieczeństwa;
- 2) opracuje i będzie stosować wzmocnione metody i techniki w celu zapobiegania incydom jądrowym i promieniotwórczym, wykrywania ich i reagowania na nie, łącznie z kwalifikacją technologii wykrywania i opracowaniem metod i technik w zakresie forensyki jądrowej w celu zwalczania nielegalnego handlu w globalnych ramach CBRN (chemicznych, biologicznych, radiologicznych i jądrowych);

⁽¹⁾ Dyrektywa Rady 2009/71/Euratom z dnia 25 czerwca 2009 r. ustanawiająca wspólnotowe ramy bezpieczeństwa jądrowego obiektów jądrowych (Dz.U. L 172 z 2.7.2009, s. 18).

⁽²⁾ Dyrektywa Rady 2011/70/Euratom z dnia 19 lipca 2011 r. ustanawiająca ramy wspólnotowe w zakresie odpowiedzialnego i bezpiecznego gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi (Dz.U. L 199 z 2.8.2011, s. 48).

- 3) będzie wspierać realizację Układu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej oraz strategii dotyczących Unii przez analizy i badania oraz śledzenie technicznych zmian w zakresie systemów kontroli eksportu, udzielając wsparcia odnośnym służbom Komisji i Unii.

- c) Zwiększanie doskonałości bazy naukowej w dziedzinie jądrowej do celów standaryzacji

JRC nadal będzie rozwijać bazę naukową do celów bezpieczeństwa jądrowego i jądrowego bezpieczeństwa fizycznego. Szczególny nacisk będzie kładziony na badania nad podstawowymi właściwościami i zachowaniem aktywności, materiałów strukturalnych i jądrowych. Wspierając standaryzację na poziomie Unii, JRC zapewni nowoczesne standardy, dane referencyjne i pomiary w dziedzinie jądrowej, łącznie z opracowaniem i realizacją odpowiednich baz danych i narzędzi oceny. JRC wesprze dalszy rozwój zastosowań medycznych, a mianowicie rozwój nowych terapii walki z rakiem opartych na promieniowaniu alfa.

- d) Promowanie zarządzania wiedzą, edukacji i szkolenia

JRC musi na bieżąco śledzić rozwój sytuacji w zakresie badań, instrumentów oraz przepisów w zakresie bezpieczeństwa i środowiska. W tym celu musi zostać zrealizowany plan inwestycji dotyczących infrastruktury naukowej.

Aby Unia zachowała czołową pozycję w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego oraz jądrowego bezpieczeństwa fizycznego, JRC musi opracować instrumenty zarządzania wiedzą, monitorować tendencje w dziedzinie zasobów ludzkich w Unii przez obserwatorium zasobów ludzkich w dziedzinie jądrowej oraz przygotowywać specjalne programy szkoleniowo-edukacyjne obejmujące również aspekty likwidacji.

- e) Wspieranie polityki Unii w zakresie bezpieczeństwa jądrowego i jądrowego bezpieczeństwa fizycznego

JRC musi rozwijać swoją wiedzę fachową i doskonałość, aby dostarczać niezależnych dowodów naukowych i technicznych, które mogłyby być konieczne do wspierania unijnej polityki w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego i jądrowego bezpieczeństwa fizycznego.

Jako organ wykonawczy Euratomu na Międzynarodowym Forum IV Generacji (GIF), JRC będzie kontynuować koordynację wkładu Wspólnoty w GIF. JRC będzie kontynuować i w dalszym ciągu rozwijać międzynarodową współpracę badawczą z głównymi krajami partnerskimi i organizacjami międzynarodowymi takimi jak Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej (MAEA) oraz Agencja Energii Jądrowej (NEA) Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) w celu promowania unijnej polityki w zakresie bezpieczeństwa jądrowego i jądrowego bezpieczeństwa fizycznego.

Działania przekrojowe w ramach programu na lata 2019–2020

Aby osiągnąć cele ogólne, program na lata 2019–2020 będzie wspierać działania dodatkowe (pośrednie i bezpośrednie, obejmujące koordynację i promowanie wspólnego programowania) zapewniające synergię wysiłków badawczych w celu rozwiązywania wspólnych wyzwań (takich jak materiały, technologie chłodzenia, dane referencyjne w dziedzinie jądrowej, modelowanie i symulacje, zdalna obsługa, gospodarowanie odpadami, ochrona radiologiczna).

Działania przekrojowe i interakcje z programem ramowym „Horyzont 2020”

Na potrzeby osiągnięcia celów programu na lata 2019–2020 zapewniane będą właściwe powiązania i interakcje z programem szczegółowym programu ramowego „Horyzont 2020”, takie jak wspólne zaproszenia do składania wniosków.

Program na lata 2019–2020 może przyczynić się do instrumentu dłużnego i kapitałowego opracowanego na podstawie programu ramowego „Horyzont 2020”, który będzie rozszerzony o cele, o których mowa w art. 3.

Współpraca międzynarodowa z krajami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi

Współpraca międzynarodowa w zakresie badań jądrowych i innowacji, w oparciu o wspólne cele i wzajemne zaufanie, musi być kontynuowana, a jej celem powinno być uzyskanie wyraźnych i ważnych korzyści dla Unii i jej środowiska. W ramach wkładu w osiągnięcie celów szczegółowych określonych w art. 3 Wspólnota będzie dążyć do wzmocnienia naukowej i technicznej wiedzy fachowej Unii przez międzynarodowe umowy o współpracy oraz do promowania dostępu unijnego przemysłu jądrowego do nowych wschodzących rynków.

Międzynarodowa współpraca będzie propagowana w wielostronnych ramach (takich jak MAEA, OECD, ITER i GIF) oraz przez kontynuację istniejącej lub rozwój nowej dwustronnej współpracy z państwami posiadającymi silną bazę badawczo-rozwojową i przemysłową oraz działające, projektowane lub budowane obiekty badawcze.

ZAŁĄCZNIK II

WSKAŹNIKI EFEKTYWNOŚCI

W niniejszym załączniku dla każdego celu szczegółowego programu na lata 2019–2020 podano szereg kluczowych wskaźników efektywności mających pomóc w ocenie rezultatów i skutków, które mogą zostać dopracowane podczas realizacji programu na lata 2019–2020.

1. Wskaźniki dla działań pośrednich

- a) Wspieranie bezpieczeństwa systemów jądrowych
 - Liczba projektów (wspólne badania lub skoordynowane działania), które mogą doprowadzić do wyraźnej poprawy bezpieczeństwa praktyki jądrowej w Europie.
- b) Przyniesienie się do opracowania bezpiecznych długoterminowych rozwiązań w zakresie gospodarowania jądrowymi odpadami końcowymi, w tym ostatecznego składowania geologicznego, podziału i transmutacji
 - Liczba projektów przyczyniających się do opracowania bezpiecznych długoterminowych rozwiązań w zakresie gospodarowania jądrowymi odpadami końcowymi.
- c) Wspieranie rozwoju i zrównoważonego rozwoju wiedzy fachowej i doskonałości w dziedzinie jądrowej w Unii
 - Szkolenie przez badania – liczba doktorantów i naukowców ze stopniem doktora, którym udzielono wsparcia w projektach Euratomu w zakresie rozszczepienia jądrowego.
 - Liczba pracowników naukowych i stażystów w programie syntezy jądrowej Euratomu.
- d) Wspieranie ochrony radiologicznej oraz opracowywanie medycznych zastosowań promieniowania, w tym – między innymi – pewnej i bezpiecznej podaży izotopów radioaktywnych i ich stosowania
 - Liczba projektów, które mogą mieć wyraźny wpływ na praktykę regulacyjną dotyczącą ochrony radiologicznej oraz na opracowywanie medycznych zastosowań promieniowania.
- e) Dążenie do wykazania wykonalności stosowania syntezy jądrowej jako źródła energii przez wykorzystanie istniejących i przyszłych obiektów termojądrowych
 - Liczba publikacji we wpływowym czasopiśmie recenzowanym.
- f) Stworzenie podstaw dla przyszłych elektrowni termojądrowych przez opracowanie materiałów, technologii i projektu koncepcyjnego
 - Odsetek ważnych etapów planu działania w zakresie syntezy jądrowej ustalonych na lata 2014–2020, osiągniętych przez program na lata 2019–2020.
- g) Promowanie innowacji i konkurencyjności przemysłowej
 - Liczba firm odpryskowych powstałych w wyniku badań syntezy jądrowej w programie na lata 2019–2020.
 - Liczba złożonych wniosków patentowych i patentów przyznanych na podstawie działalności badawczej wspieranej w ramach programu na lata 2019–2020.
- h) Zapewnienie dostępności i wykorzystania infrastruktury badawczej o znaczeniu ogólnoeuropejskim
 - Liczba naukowców mających dostęp do infrastruktury badawczej dzięki wsparciu z programu na lata 2019–2020.

2. Wskaźniki dla działań bezpośrednich

- a) Wskaźnik wpływu dla wsparcia polityki JRC
 - Liczba wymiernych, konkretnych przypadków wpływu na polityki Unii wynikających ze wsparcia technicznego i naukowego zapewnianego przez JRC.
- b) Wskaźnik produktywności naukowej JRC
 - Liczba publikacji recenzowanych.

Wskaźniki, o których mowa w lit. a) i b), mogą być reprezentowane zgodnie z następującymi celami wspólnotowymi dotyczącymi działań bezpośrednich:

- poprawa bezpieczeństwa jądrowego, w tym: bezpieczeństwa reaktora i bezpieczeństwa paliw, gospodarowania odpadami, w tym ostatecznego składowania geologicznego, a także podziału i transmutacji; likwidacji; gotowości na wypadek sytuacji wyjątkowej,
 - poprawa jądrowego bezpieczeństwa fizycznego, w tym: środki bezpieczeństwa w sektorze jądrowym, nieproliferaacja, zwalczanie nielegalnego handlu oraz forensyka jądrowa,
 - zwiększanie doskonałości bazy naukowej w dziedzinie jądrowej do celów standaryzacji,
 - promowanie zarządzania wiedzą, edukacji i szkolenia,
 - wspieranie polityki Unii w zakresie bezpieczeństwa jądrowego i jądrowego bezpieczeństwa fizycznego.
-